

Esseetjes

Robert Beernink over zijn schrijvervaringen

© 2023 Robert Beernink/RBmedia

1. PROFIEL

Mijn streven als auteur is de intrinsieke waarde van taal te vergroten door met mooie, ontroerende, grappige en exorbitante verhalen, stilistisch geschreven in volle zinnen met de juiste woorden op de juiste plek, lezers uit te dagen onontgonnen gedachten te delven en nieuwe te creëren, vanuit:

Visie

Alles is Elders.

Motto

Elk verhaal is waar, elke waarheid slechts geloof.

Missie

Wezen, intrinsieke rol, taak of functie van creërend schrijven, en van alle vormen van scheppende kunst, is voor mij: beelden genereren, geluiden oproepen, gevoelens exciteren die het bekende overstijgen, nieuwe inzichten verschaffen, verrijken, mensen buiten zichzelf en uiteindelijk voorbij zichzelf laten treden, door hun bewustzijn onbevlekt te laten sublimeren naar een hoger bewustzijn.

Drijfveer

Plezier.

2. INSPIRATIE

Na gereedkomen van een boek, zoek ik altijd weer de verbinding met de allereerste inspiratiebron.

'Pad van Kleren' (2020) is gebaseerd op een ooggetuigenverslag van een massamoord in 1941: *'Voor ze verder het ravijn in werden gedreven om te worden vermoord, moesten ze zich uitkleden. De weg waarover de mensen liepen, veranderde steeds meer in een pad van kleren.'*

'Kruipruimte' (2019) ontstond thuis, toen ik me afvroeg: wat gebeurt er nu in de kruipruimte hier vlak onder mij? En omgekeerd: als ik me in de kruipruimte zou bevinden, wat gebeurt er op dat moment een halve meter boven mij? Dat kun je nooit tegelijkertijd zelf zien.

'de zAligen' (2018) kwam voort uit mijn interesse voor de natuurlijke grondtoon 'A' en de theorieën over de werking van het universum, waarmee ik de begrippen 'zelfbewustzijn' en 'ziel' bij elkaar kon brengen.

3. BRONNEN

Het belang van accuratesse: weet in plaats van denk te weten!

'*Pad van Kleren*' (2020) speelt voor een deel in een tijd die ik zelf niet heb meegemaakt. Boeken, documentaires, musea en historische plaatsen helpen die kennis vergroten. Om een indruk te krijgen van het leven van alledag, kon ik putten uit de herinneringen van mijn moeder (geboren 1924).

'*Kruipruimte*' (2019) is overwegend gesitueerd in een begrensde en fictieve geografische omgeving. Brononderzoek bleef beperkt tot correcte verwijzingen naar plaatsen die bezocht worden, schilderijen in het goede museum hangen en citaten uit de juiste boeken aanhalen.

De grootste uitdaging voor '*de zAligen*' (2018) was het bedachte concept rond de natuurlijke grondtoon 'A', universele harmonie en eeuwig leven, op een logische wijze aan te laten sluiten bij bestaande academische theorieën en onderdelen van de muzikwetenschappen.

4. PERSPECTIEF

Keuzes om het verhaal optimaal tot zijn recht te laten komen.

'Pad van Kleren' (2020) wordt verteld vanuit het perspectief van een hoofdpersoon. De lezer deelt in zijn daden, gedachten en gevoelens. De interactie met zijn omgeving verdiept die kennis tot in de ziel van zijn karakter.

'Kruipruimte' (2019), geschreven in de 'ik' vorm, begint bij 0, het moment waarop de hoofdpersoon een woning betreft. Vervolgens wordt in hoofdstukken, om en om, verteld wat voorafging aan 0 en wat de hoofdpersoon na 0 overkomt. De reden dit zo te doen was de koppeling en afhankelijkheid tussen verleden en heden steeds voor ogen te houden.

Het verhaal van *'de zAligen'* (2018) leest chronologisch, kent een hoofdpersoon, maar ook verhaallijnen waarin hij niet voorkomt. De belangrijkste uitdaging was de verschillende lijnen op een duidelijke, aanvaardbare en natuurlijke wijze bij elkaar te brengen in een zinderende confrontatie.

5. OMSLAG

Een goed verhaal verdient een omslag die in het oog springt, uitdaagt, verleidt en de essentie ervan, al dan niet abstract, verbeeldt.

De covers van *'Kruipruimte'* (2019) en *'de zAligen'* (2018) tonen gestileerde beelden refererend aan de inhoud.

Voor de omslag van *'Pad van Kleren'* (2020) is een foto gebruikt met een directe link naar titel en verhaal.

De foto werd gemaakt in oktober 1941, vlak na de massa-executies in het ravijn Babi Yar (Kiev).

Ik zag deze tijdens de Auschwitz herdenking in 2020 op televisie en wist direct dat ik naar de cover van mijn boek keek.

Na verkregen toestemming maakte de vormgever van Ambilicious er een prachtige omslag van. Fraai in het ontwerp is, onder andere, dat de titels op voor- en achterzijde in elkaars verlengde liggen.

Hoewel de foto pas tijdens de eindredactie van *'Pad van Kleren'* in beeld kwam, zal de lezer ontdekken dat meerdere facetten van de foto in het boek terugkeren. Magisch, toch?

6. HUMOR – hoe het werkt

Ernst kan niet zonder lichtvoetigheid, want dan verliest het zijn bestaansgrond en een middel om de zwaarte ervan te peilen.

Godfried Bomans zei al: 'Humor is overwonnen droefheid.'

Maar wat gebeurt er precies in de frontale kwab aan de rechterkant van onze hersenen waardoor we iets grappig vinden?

De frontale kwabben spelen een rol bij het aansturen van willekeurige, doelgerichte bewegingen, maar ze zijn ook bij veel psychische functies betrokken, zoals beoordelingsvermogen en de rede.

Humor ontstaat door een bepaalde combinatie van denken en emoties. Als gevolg van een 'dubbele binding' door enerzijds een sterke associatie met het onderwerp creëren (deel gaan uitmaken van de situatie) en anderzijds afstand laten ontstaan door relativering (erbuiten komen te staan) kunnen we het niet langer ernstig nemen.

Dat kan al in drie regels:

Oordeel

*De rechter gaf hem achttien jaar
voor de moord op een man.
Dat dat niet wat sneller kan!*

7. HUMOR – stijl zoekt stijl

Heeft het appreciëren van humor met smaak te maken? Ongetwijfeld.

Ik waardeer zowel het gooi- en smijtwerk van Laurel & Hardy als de waanzin van Monty Python zeer. Daar tussenin zit echter ook een heel scala aan grappen die de lachsynapsen in mijn rechter frontale kwab niet doen exciteren.

Bestaat er een verband tussen een stijl van schrijven en de gehanteerde vorm van humor? Ik denk dat ze tot elkaar veroordeeld zijn.

Als ik mijn schrijfrant analyseer, gebruik ik termen uit de wereld van de beeldende kunst en kom tot de vaststelling dat ik veel schrijf in de stijl van het expressionisme met aan de flanken impressionistische en surrealistische trekken.

De stijlen qua humor die daarbij ontstaan zijn bij de meer expressionistisch geschreven delen vaak verwant aan satire en ironie. Bij impressionisme past prima een ontnuchterende relativerende stijl en bij het surrealisme absurditeit.

De cocktail ervan is echter de beste grap.

8. SIGNATUUR

Het is moeilijk in een taalgebied waar het aantal schrijvers dat van lezers bijna overstijgt, onderscheidend te zijn. Hoe kun je desondanks toch in de belangstelling geraken?

Gevestigde namen verkopen zichzelf. De logische vervolgvraag bij deze stelling is: hoe is dat zo gekomen? Hoe kijkt het lezend publiek naar een schrijver? Gaat het om onderwerpen en stijl? Zijn andere factoren als persoonskenmerken ook van belang?

Ik denk dat schrijvers als persoon steeds meer worden vereenzelvigd met hun werk. Interessant is de vraag: als jij, bijvoorbeeld, aan Tommy Wieringa denkt, wat schiet je dan te binnen? En wat komt als eerste op bij de naam Connie Palmen? Hoe zou je die auteurs in één korte zin omschreven?

Voor mezelf heb ik, samen met mijn literair agent, een strategische route met tussentijdse ankerpunten uitgestippeld om me te ontwikkelen naar een algemeen bekende en herkenbare pen.

Wat die is? Ik vraag je over vijf jaar!

9. INKTMETERS

‘Oefening baart kunst’ geldt voor elk metier, dus ook voor het auteursvak. Ik ben ooit begonnen met schrijven voor toneel: liedteksten en dialogen met acteeraanwijzingen. De reacties van het hooggeëerd publiek maken direct duidelijk wat niet werkt of niet goed overkomt. Een fantastische basisschool!

Tussen schrijven van verhalen in boekvorm door, ben ik nu vanuit puur plezier bezig met *lichtgedichten*, versjes om het bezwaarde en duistere gemoed te verlichten, en *#binnendoordenkers*, wekelijkse cursiefjes van 99 woorden. Lichtgedichten trainen rijm en ritme terwijl *#binnendoordenkers* door de beperkte omvang dwingen de juiste woorden op de juiste plek te zetten.

Beide vormen stimuleren ook het verbanden kunnen leggen tussen woorden en betekenissen. Na een paar uur schrijven gaat het oplossen van cryptogrammen me sneller af. Belangrijker is dat meters maken me helpt te ontwikkelen tot een betere stylist.

Mooi meegenomen, toch?

10. SPREKEN

Schrijvers van mooie zinnen zijn niet altijd ook eloquente praters. Dat is jammer, want in het spreken vertegenwoordigt de auteur zijn noeste geestelijke werk. Anderzijds: wie met zijn neus voornamelijk in boeken bivakkeert, kijkt zelden op en zodra dat dan toch een keer gebeurt en: oh, wat een schrik; daar zit ineens een zaaltje vol mensen verwachtingsvol naar me te kijken.

De een vindt het leuk, de ander gruwlt ervan, wat ik bijzonder vind. Je wilt je werk toch delen met het publiek en wat is nou directer dan daarover met een geïnteresseerd gehoor te communiceren?

Spreken in het openbaar is trouwens prima te trainen, belangrijk is dat je je goed voorbereidt. Dat geeft zekerheid en rust. Mijn ervaring is dat waar je bang voor bent, nooit gebeurt. Ontspan, dan gaat praten met een zaal als vanzelf. Mensen zijn benieuwd naar jou en jij kent jezelf en je werk als beste. Mocht dat laatste niet zo zijn, houd dan vooral je mond!

11. TABOES

In mijn werk probeer ik middelmaat te voorkomen en mainstream te ontwijken. Ons grootste goed, vrijheid van meningsuiting, mag nooit geslachtofferd worden aan een, altijd tijdelijk, vermeend heilig gelijk.

De opdracht aan scheppende kunstenaars, waar ik auteurs ook onder rangschik, is naar mijn overtuiging de lezer een gesublimeerde beleving te laten ervaren.

Hiermee bedoel ik niet de uitkomst van een 'ja en nee discussie' te presenteren, maar een niet eerder betreden, onbekende dimensie. Lezers als het ware voorbij zichzelf laten kijken.

Daarbij is het gebruik van heersende taboes nogal precair, want dat kan ertoe leiden dat een boek al na tien kantjes lezen in het haardvuur verdwijnt, terwijl de resterende pagina's duidelijk maken waarom de schrijver tot deze aanpak is gekomen.

Gelukkig is die keuze het privilege van de auteur, die zijn zorg of zelfs angst aan de kant durft te zetten om een steen in een vijver te gooien.

12. MEDIA

Elke schrijver wil publiciteit en aandacht, maar ... niemand zit op jou te wachten. TV, radio, kranten en tijdschriften hebben heel beperkt ruimte voor literatuur, vaak alleen voor de bekende namen. Mijn advies: probeer eerst in je eigen omgeving te zaaien via regionaal georiënteerde media. Heb een goede pitch paraat waarmee je duidelijk maakt wat je te brengen hebt, daag de ander uit. Dat is geen garantie voor succes, maar wie weet krijg je toch een voetje aan de grond. Dat geldt ook voor boekwinkels. De drempel om daar als schrijver binnen te komen is hoog.

Daarnaast hebben we natuurlijk ook nog de sociale media. Een eerste schouw van de diverse sites en apps die over schrijven gaan dreigt al gauw het verhaal van de bomen en het bos te worden, waarin wederzijdse schrijfbevrediging strijk en zet is. Maak keuzes, voorkom tijdverspilling.

Ik heb maar een deskundige in de arm genomen die mijn media-activiteiten helpt organiseren.

INHOUD

1	Profiel	2
2	Inspiratie	3
3	Bronnen	4
4	Perspectief	5
5	Omslag	6
6	Humor - hoe het werkt	7
7	Humor - stijl zoekt stijl	8
8	Signatuur	9
9	Inktmeters	10
10	Spreken	11
11	Taboes	12
12	Media	13